

Rozhovor ► Predseda Predstavenstva Fortischem Ondrej Macko pre Hospodárske noviny.

Chemička potrebuje miliónové investície

Nováčka chemička, ktorá prešla vôbec najväčším konkurzom na Slovensku, tento rok ešte prehľbí stratu. Do zisku sa dostane, keď nanovo nastaví výrobné procesy. Jej súčasným vlastníkom sú okrem iných aj Poštová banka a J&T Banka. Začlenili ju do chemického holdingu Energochemica SE, ktorý chce byť lídrom v našom regióne.

Lubomíra Chmelová
lubomira.chmelova@ecopress.sk

Kedy bude nováčka chemička v zisku?

Keď sa podarí proces reinžinieringu, teda totálnej zmeny procesov. Máme staré technológie z 50., 60. a 70. rokov. Dve malé investície sa urobili začiatkom 90. rokov, ale to je veľmi málo. Okrem toho chemické podniky v Európe majú produktivitu práce vyše 320-tisíc eur na pracovníka. Keď som prišiel do Novák, bolo to 79-tisíc eur. To sú symptómy, z ktorých je jasné, že pacient je chorý.

Ako dlho to bude trvať?

To závisí od ľudí. Slováci sú veľmi pracovití. No majú aj jednu nie veľmi pozitívnu vlastnosť. Keď sa v podniku niečo kritizuje, každý to berie osobne. V zmysle - „ja do toho dávam 150 percent a ešte tu je niekto nespokojný?“ To sa v zahraničí nedeje. Tam ľudia chápu, že kritika slúži na zlepšenie procesov, že si treba povedať objektívnu realitu. Okrem toho, Nováky sú jedinečný závod v Európe. Napríklad vinylchlorid vyrábame dvomi spôsobmi - z dichlóretánu a z acetylénu, čo v Európe nikto iný nerobí.

Za vlašajšok ste odhadovali stratu okolo desať miliónov eur. Naplnilo sa to?

Vlani sa nám kazili technické zariadenia, mali sme preto neplánované odstávky výroby. Tento rok sa to dialo takisto. Údržba výrobných prevádzok bola dlhé roky jednoducho nedostatočná, takže sme museli vynaložiť nemalé finančné prostriedky na zabezpečenie chodu výroby. Bez toho by sme už nemohli existovať.

Náklady na údržbu boli tento rok ešte väčšie ako vlani?

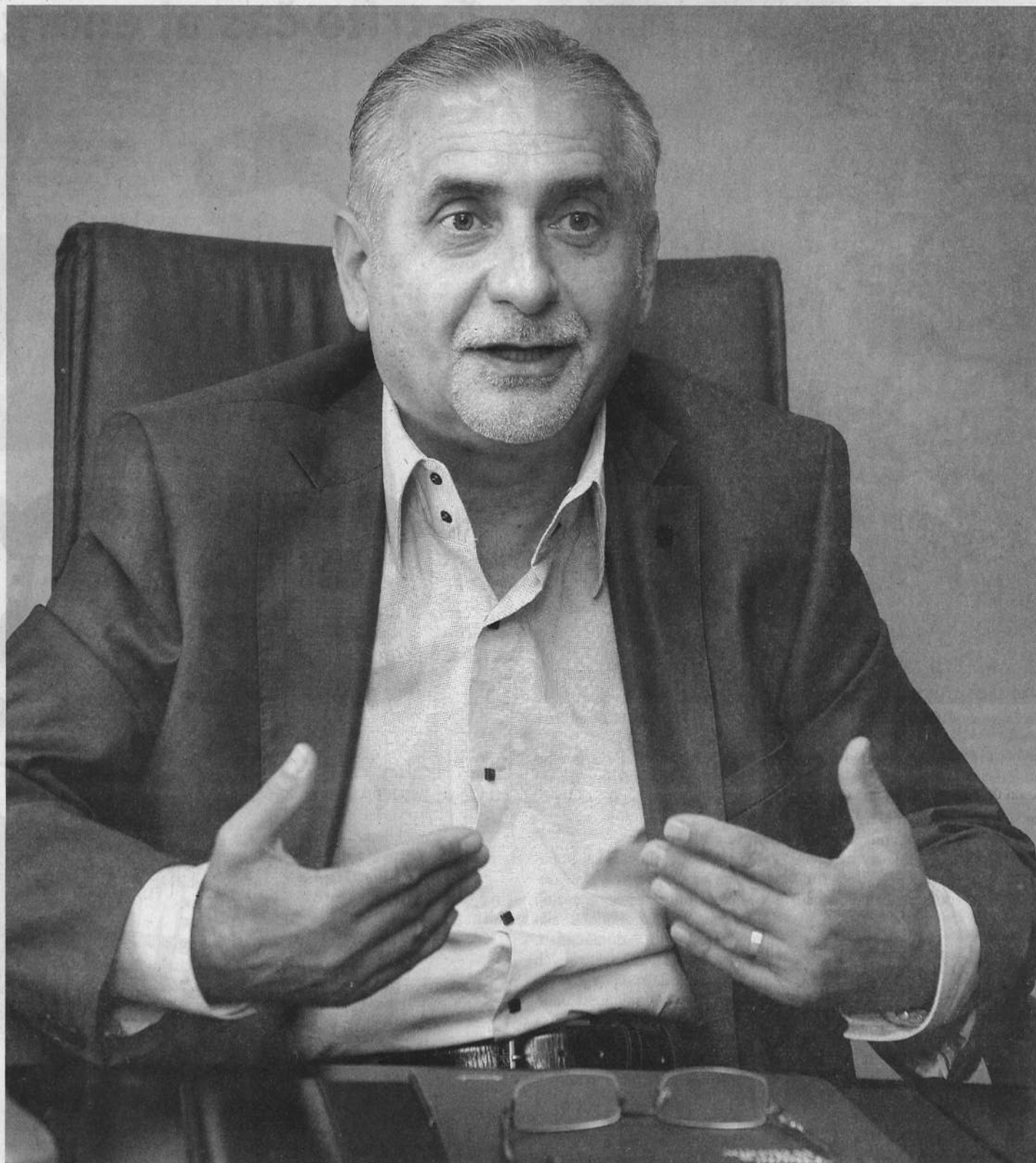
Áno. Je evidentné, že straty spôsobuje neplánovaná údržba. V čase konkurzu sú dovolené len nevyhnutné náklady, investície sú úplne zastavené.

Bude chemička v zisku do desiatich rokov?

Chcem, aby bola skôr.

Do piatich?

Musí byť ešte skôr, len musím o tom presvedčiť ľudí - pracovníkov spoločnosti. Prežitie každej spoločnosti v trhových podmienkach závisí od schopnosti produkovať zdroje minimálne na úrovni jednoduchej reprodukcie. My sme si stanovili za cieľ ďalší rozvoj spoločnosti prostredníctvom rozšírenej reprodukcie. To bez zodpovedajúcej tvorby zdrojov nie je do-

Nováčka chemička by mala byť zisková skôr ako o päť rokov, myslí si Ondrej Macko.

Snímka: HN/Pavol Funtál

siahnuteľné. Tvorba zisku je sprievodným javom dobre fungujúcej firmy.

Závod zamestnáva stále okolo 1 400 ľudí. Plánujete počet znížiť?

S produktivitou práce z tržieb sme sa zatiaľ dostali na 134-tisíc eur na pracovníka. Do konca roka by sme chceli dosiahnuť 140-tisíc eur. V priebehu dvoch rokov máme v pláne produktivitu zvýšiť od 180- do 200-tisíc eur. Globálne si myslím, že fabrika môže obstáť. No niektoré produkty nie sú na svetovom trhu konkurencieschopné a tam budeme hľadať inovácie a rezervy. 80 percent tržieb fabriky reprezentuje export na svetový trh.

O koľko ľudí teda ešte môže rádo vo ísť?

Produktivitu práce chceme dosiahnuť predovšetkým zvyšovaním objemu predaja a tržieb.

Aký je v podniku priemerný plat?

Úmerne k produktivite práce sme zvyšovali aj platy. Keď som nastúpil, bol priemerný plat 659 eur. Nastavili sme systém odmeňovania a v roku 2011 sme dosiahli úroveň 796 eur, t. j. o 21 % viac. Ľudí si vážime a investujeme do nich, sú najväčším potenciálom rastu spoločnosti.

Viedli ste podnik v čase konkur-

zu, aj v čase predaja. Aké veľké záväzky zostali v konkurze a aké prešli na nového majiteľa - spoločnosť Fortischem?

Na NCHZ v konkurze zostali verejnoprávne záväzky. Na spoločnosť Fortischem prešli súkromnoprávne záväzky, teda všetky, ktoré sa týkajú dodávok surovín, energií,

platby vopred. Bolo to ťažké obdobie. Preživali sme zo dňa na deň. Na Fortischem prešli záväzky vo výške 17,1 mil. eur.

Prešli na vás dlhy za nezaplatené odvody za zamestnancov?

V tomto prípade ide o verejnoprávne záväzky, tie nie je možné

Novácke chemické závody

Hlavným predmetom jej činnosti je výroba a predaj výrobkov na báze spracovania chlóru, produkcie karbidu vápnika, karbidových zmesí a technických plynov, výroby polyvinylchloridu (PVC), okených profilov a výroby základných i špeciálnych chemikálií. V súčasnosti podnik zamestnáva približne 1 400 zamestnancov. Spoločnosť sa v októbri 2009 dostala do konkurzu po tom, ako dostal pokutu 19,4 milióna eur od Európskej komisie za údajnú kartelovú dohodu. Podnik v konkurze odkúpila v decembri 2011, druhom kole súťaže za 2,2 milióna spoločnosť ViaChem Slovakia. Prevzala ju v lete tohto roku. Deň na to firmu odkúpil holding Energochemica SE a prevádzkuje ho cez spoločnosť Fortischem.

produktov a vznikli počas trvania konkurzu. Zamestnanci automaticky prešli do novej spoločnosti.

Aká je hodnota oboch skupín záväzkov?

To je ťažké povedať. Tým, že sme v priebehu konkurzu produkovali, každodenne nám vznikali nové záväzky voči našim obchodným partnerom a, samozrejme, aj voči verejnoprávnym inštitúciám. V čase konkurzu sme mali napríklad problém, že dodávatelia chceli od nás

odpredať pri kúpe podniku. Prevzali sme zamestnancov so všetkými záväzkami do budúcnosti.

Záväzky voči Poštovej banke aj voči Remetovej firme M-Energo zostali na NCHZ, a. s., v konkurze a vás sa netýkajú?

Áno, rovnako ako všetky záväzky, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu.

Aj pokuta z Európskej komisie? Áno.

Závod bude potrebovať veľké investície. Kedy s nimi začnete?

Závod potrebuje tri druhy investícií - vyplývajúce zo slovenskej a európskej legislatívy, obnovovacie a rozvojové.

Čo je najnevyhnutnejšie?

Musíme urobiť generálku karbidových pecí. Máme rozpracovaný projekt na membránovú elektrolyzu, pretože od roku 2020 bude v Európskej únii zakázaná ortuťová elektrolyza.

Bude potrebné investovať zhruba 80 až 100 miliónov eur do roku 2020?

Je to relevantné číslo.

Ktorý exportný trh je momentálne pre Nováky najdôležitejší?

Chceme pôsobiť najmä v regióne V4. Snažíme sa o mix kanálov, produktov a zákazníkov. Stavíme novú obchodnú politiku. Chceme prejsť z komoditného biznisu viac na špeciálne produkty. Dnes totiž naše produkty odberatelia prevažne ďalej spracúvajú. A keď na komoditnom trhu rastú ceny surovín, naši odberatelia nás tlačia s cenami dole, aby sa zdraženie vo výsledku pre zákazníka prejavilo najmenej.

Holding sa chce stať lídrom v oblasti chémie v strednej a vo východnej Európe. Na Slovensku už má okrem Fortischemu aj PT-

Kto je Ondrej Macko

Je absolventom Vysokej školy ekonomickej. V rôznych odvetviach chemického priemyslu pracuje 30 rokov. Pôsobil na manažérskych pozíciách v nadnárodných korporáciách EniChem a Holcim, či v skupine Agrofert. Do Nováckych chemických závodov v konkurze nastúpil v novembri 2010. Dnes je predsedom predstavenstva spoločnosti Fortischem, ktorá je prevádzkovateľom spoločnosti.

CHEM Dubová. Plánujete ešte nejaké akvizície v tomto sektore na Slovensku?

Akvizície a to, ako by mohol holding fungovať, mám v hlave už desať rokov. Ale je to dôverné.

Koľko máte na akvizície vyčlenených peňazí?

Objem investícií je priamo úmerný kvalite ľudí. Keď budú projekty dopodrobna rozpracované, urobene marketingové a ďalšie analýzy, potom bude objem investícií rásť. Môže to byť veľmi veľa.

Holding už vstúpil na pražskú burzu. Chcete odtiaľ získať zdroje?

Je to jeden z variantov, nebránim sa tomu. Burza je pre nás dôležitá aj z hľadiska transparentnosti.

Čo by sa malo zlepšiť na podnikaní na Slovensku?

Jednu z mnohých vecí, ktoré by bolo potrebné urobiť, je zmena výšky regulovaných poplatkov. Konkurencieschopnosť niektorých našich produktov znižuje napríklad cena elektrickej energie. Zaťaženie rakúskych či nemeckých fabriek regulovanými poplatkami je omnoho nižšie, cena silovej energie je zhruba rovnaká.

Uvažujete o tom, že by ste pri investíciách žiadali od štátu stimuly?

Už na tom pracujeme v rámci zväzu. Keď dostávajú stimuly iné odvetvia a zahraničné podnikateľské subjekty, mala by aj chémia.

V akej forme?

Vyčlenili by sa proexportné firmy, ktorým by sa vykompenzovalo nadmerné zaťaženie rôznymi poplatkami, ktoré znevýhodňujú naše firmy voči zahraničným konkurentom. Toto by malo byť úlohou politikov a vedúcich štátnych predstaviteľov.

Aké formy pomoci by ste ešte očakávali od štátu?

Problémom je aj školstvo. V podniku nám chýba mladý káder. Vyše 70 percent ľudí máme vo veku 40 - 60 rokov. Školstvo jednoducho nie je prepojené s praxou a do budúcnosti je potrebné aj toto zmeniť.

CELÝ ROZHovor nájdete na hnonline.sk